

*MASTER
NEGATIVE
NO. 92-80629-1*

MICROFILMED 1992

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES/NEW YORK

as part of the
"Foundations of Western Civilization Preservation Project"

Funded by the
NATIONAL ENDOWMENT FOR THE HUMANITIES

Reproductions may not be made without permission from
Columbia University Library

COPYRIGHT STATEMENT

The copyright law of the United States -- Title 17, United States Code -- concerns the making of photocopies or other reproductions of copyrighted material...

Columbia University Library reserves the right to refuse to accept a copy order if, in its judgement, fulfillment of the order would involve violation of the copyright law.

AUTHOR: KEIL, HEINRICH

TITLE: IOANNIS AVRISPÆ....

PLACE: HALÆ

DATE: [1870]

Master Negative #

92-80629-1

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES
PRESERVATION DEPARTMENT

BIBLIOGRAPHIC MICROFORM TARGET

Original Material as Filmed - Existing Bibliographic Record

879Au6

FK

Keil., Heinrich, 1822-1894.

...Ioannis Avrispae epistvla edita ab Henrico
Keilio. Halae, formis Hendeliis, [1870]
x p. 29 $\frac{1}{2}$ cm.

At head of title: Index scholarvm in Vniuersitate
litteraria Fridericiana Halensi...

48250

Restrictions on Use:

TECHNICAL MICROFORM DATA

FILM SIZE: 35mm

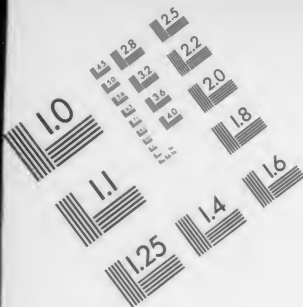
REDUCTION RATIO: 15x

IMAGE PLACEMENT: IA (IIA) IB IIB

DATE FILMED: 7/17/

INITIALS F.C.

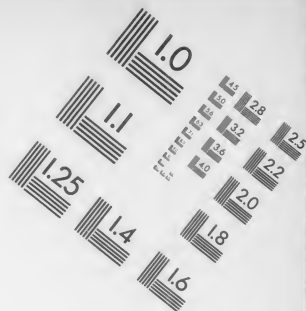
FILMED BY: RESEARCH PUBLICATIONS, INC WOODBRIDGE, CT

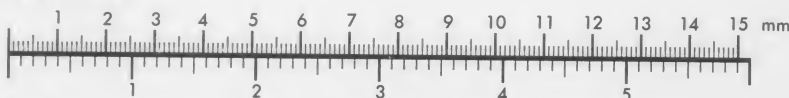
AIM

Association for Information and Image Management

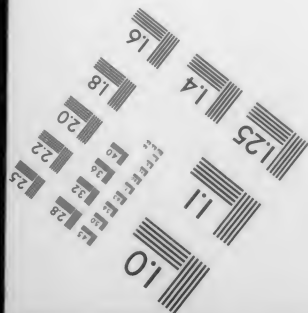
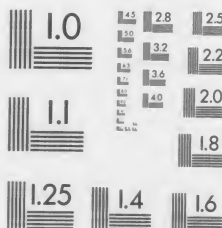
1100 Wayne Avenue, Suite 1100
Silver Spring, Maryland 20910
301/587-8202

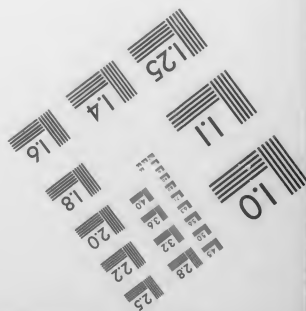
Centimeter

Inches

MANUFACTURED TO AIM STANDARDS
BY APPLIED IMAGE, INC.

8797.6

FK

Columbia University
in the City of New York

Library

Special Fund
1901

Given anonymously

UNIVERSITY
LIBRARY
DUKE

INDEX SCHOLARVM

IN

VNIVERSITATE LITTERARIA FRIDERICIANA
HALENSI CVM VITEBERGENSI CONSOCIATA

PER AESTATEM

ANNI MDCCCLXX

A DIE XXV. M. APRILIS VSQVE AD DIEM XV. M. AVGVSTI

PVBlice PRIVATIMQVE

HABENDARVM.

INEST

IOANNIS AVRISPAE EPISTVLA EDITA AB HENRICO KEILIO.

HALAE

FORMIS HENDELIIS.

16 Apr 1902 E.M.

VNIVERSITATIS FRIDERICIANAE
RECTOR
HERMANNVS KNOBLAVCH

CVM SENATV

S. D.

CIVIVS SVIS.

Cum nuper in indice scholarum, quae his hibernis mensibus in nostra universitate habentur, de schedis quibusdam rescriptis panegyrici Pliniani scriberem, veteris codicis panegyricorum ab Ioanne Aurispa in Maguntina bibliotheca inventi mentionem feci. nunc eadem scribendi occasione oblata non inutile esse visum est ipsam Aurispae epistolam edere. in qua quae ille de codice panegyricorum et de aliis codicibus manu scriptis in bibliothecis Germaniae a se inventis scribit egregia studia ab Italis illa aetate in libris veterum scriptorum indagandis et in lucem protrahendis posita novo exemplo illustrant.

Primum autem Augustus Wilmanus epistolam illam in archivio Florentino (Archivio Mediceo avanti al principato filza 96 a. 439) invenit et eam partem quae ad haec studia quae dixi pertinet mecum communicavit. deinde vir illustrissimus Cesare Guasti Florentinus per Carolum Wittium collegam rogatus ut reliqua adderet omnia accuratissime in meum usum descripsit. huius igitur viri liberalitati et comitati egregiae debeo, quod iam totam epistolam edere possum.

Aurispa Iacobino Thomasi viro claro et virtuosissimo salutem plurimam dicit. In queste jorne passate sono andato fino a Colonia et da Colonia ad una terra, la quale se chiama Axi, duve vidi io la cammisa de nostra donna, lu fazolo in lu quale fo posta la testa de Sancto Iohanne, lu quale ancora è tutto macolato de quello sacro sangue, lu panno in lu quale fu revolutu nostro Signore quando nasciò, la corda cum la quale fo colligato da Judei a la columna quando fo fragellato, lu linciolo intro lo quale fo posto al monimento et multe altre reliquie, ancora le tre mage et multe cape de virgine: tutte queste reliquie et multe altre ho io facto toccare a unu anello, lu quale io ve mando incluso in questa lettera: ve prego tegnate lu caro et cum devotione. Ja son sei jorne venne que la ambaxata da Boemii cum le ambaxatore del concilio, le quale erano andate in Boemia. Son state recepute da queste patre multo honoribelmemente et havise de loro buona spiranza che seguano ad unione. Hoge recitareno le am-

FEB 24 1902 Modhues 612

320903

baxatore retornate da Boemia in presentia de le ambaxatore Boemii tuctu lu honore lu quale receppero in Boemia et tucte le geste per loro in Boemia facte, che fo una longa dicerea.

A Nicolai, lu quale honorai et hebe sempre per mio patre, ve prego me accomandate prima, da poi le dirrete che lu mio andare verso Cologna non è stato senza fructo, però che io ho trovato in una bibliotheca a Magunza un codice in lu quale si è un panigirico de Plinio a Traiano, da lu quale non lesse mai più suave cosa, et in eodem codice sunt panigirici aliorum autorum ad diversos Caesares. Ho trovato ancora un commento de Donato supra Terentio, lu quale nullo erudito lesse mai senza grande voluptate. In Cologna trovai io Consulo de arte dicendi, rem quamdam singularem. Habemus hic Plinium cuius titulus est Phisica Plinii, sed tractatus est in medicinis.

Munsignor de Sancta Cruce et maistro Thomase serrano qui infra octo jorne, e mastro Thomase porta seco tucte le opere de Tertulliano. Son trovate multe altre cose, ma de tucto farrò una ampla epistola a Nicolai huomo claro et eruditissimo, pregalo che per adesso me perdone, che custui lu quale deve portare questa litera se parte demane avante jorno et ja è prima sera. Che Dio ve guarde. In Basilea VI. Augusti raptim. Accomandaimi a frate Ambrosio, ve prego et a fra Jacobo et a Carolo de Arezo.

Nobili et virtuosissimo
Viro Jacobino Thomasi
Thebalducci amico meo
maiori.

Florentiae.

De Ioannis Aurispae vita et studiis quae vulgo nota sunt rettulerunt Mazzuchellius gli scrittori Italiani v. I p. 1277 et Tiraboschius storia della letteratura Italiana v. VI 2 p. 299, seq. sed neque de itinere ab eo per Germaniam facto neque de eo tempore, in quod illud incidit, quicquam ab illis memoriae proditum est. natus autem est Aurispa in Sicilia anno 1370, si modo accurate scripta sunt quae de aetate eius leguntur in commentariis Pii II pontificis I. II p. 57 ed. Francof. a. 1614, Aurispam annum prope nonagesimum agentem a. 1459 Pium II pontificem Ferrariam advenientem adisse, paulo post mortem obiisse, provectiore, ut videtur, aetate (neque enim de anno constat) in Graeciam profectus, postquam per plures annos ibi moratus est, multis codicibus graecorum scriptorum collectis sub finem anni 1423 vel initio sequentis in Italiam rediit. nam primis mensibus a 1424 e Graecia redux Venetiis erat, unde Februario mense eius anni ad Ambrosium Traversarium Camaldulensem scripsit, Ambros. Travers. epist. ed. Mehus XXIV 38. codices autem graecorum scriptorum numero ducentos triginta octo illuc secum se attulisse scribit et partem eorum indicat in epistula ad eundem Ambrosium data, quam inter Ambrosii Traversarii epistulas edidit Mehus XXIV 53*). deinde libris suis Venetiis relictis

*) Illo tempore quo dixi Aurispam e Graecia in Italiam rediisse et libros de quibus ad Ambrosium scripsit secum attulisse cognoscitur epistula Francisci Philelpi, quam hoc loco adscribam ex editione Coloniensi a. 1507 f. 5 expressam.

Bononiam profectus est, neque constat, atrum libros, quos se Bononiam adlaturum esse in eadem epistula scribit, in illam urbem transvererit, an apud Venetos reliquerit. certe nonnulli ex iis postea cum Besaronis libris in Venetam bibliothecam translati sunt. sed ipse publica mercede a Bononiensibus conductus per breve tempus apud illos graecas litteras docuit: cf. Ambros. Travers. epist. XXIV 55. mox Ambrosio Camaldulensi et Nicolao Nicolo auctoribus Florentiam vocatus sub finem anni 1425, ut videtur, in illam urbem profectus est: cf. Ambros. Travers. epist. XXIV 51. 52. neque tamen diu ibi mansit, sed principe Ferrariensi invitante Ferrariam abiit. nam a. 1425 Aurispam Ferrariae vixisse maxime epistulis quibusdam Francisci Philelpi et ad eum et ad amicos datis p. 2 et 4 ed. Colon. a. 1507 constat. in eadem urbe exeunte anno 1431 vel ineunte anno 1432 eum adiit Aeneas Silvius, qui, priusquam Basileam abiret a. 1432, ad eum scripsit epist. 34 ed. Norimb. a. 1451: cf. G. Voigt Enea Silvio v. I p. 17, v. II p. 251. sed non multo post Aurispam Florentiam rediisse, de quo dubitabat Tiraboschius l. c., probant ea quae Vespasianus vite diu homini illustri del secolo XV p. 23 ed. Florent. a. 1559 narrat, cum Eugenius IV pontifex Roma pulsus aestate anni 1434 Florentiam veniret, inter doctos homines qui tum ibi versabantur fuisse Aurispam. quae verba quia expressam imaginem vitae, qualis tum inter doctos Florentinos erat, ante oculos ponunt, adscribam. Partiosi papa Eugenio da Roma, per certe insidie che gli avevano fatto contra i Romani, ne venne a Firenze; e con lui il cardinale di Santa Croce; e maestro Tomaso venne a Firenze, dove erano in questo tempo molti singolari uomini, e il simile in corte. E perchè messer Lionardo d'Arezzo, messer Giannozzo Manetti, messer Poggio, messer Carlo d'Arezzo, messer Giovanni Aurispa, maestro Gasparo da Bologna, uomo dottissimo, e infiniti altri dotti venivano ogni sera e ogni mattina sul canto del Palazzo, dove disputavano e conferivano di varie cose, maestro

Franciscus Philelpus Ioanni Aurispae Salutem.

Moverunt mihi risum litterae tuae, quibus Macrobius atque Dionem, quos commodato acceperas, repenti responderis eos me tibi dedisse dono quo tempore Constantinopolim (l. Constantinopoli) sum profectus ad regem Romanorum Sigismundum. Et ita niteris oratione mihi probare tuum commentum, ut, nisi iuvenis admodum essem, me putarem oblitum mei. At vereor, quoniam senectutem attigeris, ne ipse obliviosus sis factus: nam sunt qui senectuti imbecillitatem memoriae ascribunt. Ego enim memoriter memini, cum essem tiremem prope insensurus, petissem te ut duos illos codices ad reditum usque meum ex Pannonia tuae fidei commendarem: tutius enim eos apud te futuros quam domi. Cum vero Constantinopolim revertissem, tu aberas in Italia. Quodsi, posteaquam in Italiam redii, illos serius repeto, nolo ob id putes me esse oblitum mei. Quare te rogo ut eos iure postliminii uti sinas, quod tu feceris, cum libri ad me revererint. Vale ex Florentia Idibus Septembribus.

Ex his igitur quae Philelpus scribit apparet Aurispam, qui una cum eo Constantinopoli fuerat, tum, cum ille inde in Pannoniam ad Sigismundum regem profectus erat, in Italiam rediisse. Sigismundus autem a. 1423 et 1424 in Pannonia fuit, et saepius tum apud illum per legatos de rebus Graecorum actum est: cf. Aeschbach Geschichte Kaiser Sigmonds v. III p. 194, v. IV p. 528. atqui Aurispa in libris, quos ex Graecia a se ablatos esse scribit in epistula supra indicata, ipsum Dionis codicem, quem a Philelpo acceperat, ponit ita, *historiam Arriani de Alexandro, Strabonem de situ orbis et conditoribus civitatum, Dionem in Romana historia, multos libros Diodori Siculi et infinita alia*. ex quo sequitur reliquos quoque codices ab illo indicatos eodem tempore in Italiam adlatos esse. ceterum accuratius etiam quo tempore Aurispa e Graecia redierit definitur, si recte coniecit Tiraboschius l. c. p. 299 eum una cum Io-

Tomaso, subito che accompagnato aveva il cardinale a Palazzo, se ne veniva in sur una mula con dua famigli a piè, e il più delle volte era vestito d'azzurro, e i famigli con gli abiti di moscavoliere o d'azzurro chiuso lunghi, con la berretta di preti in capo. Quo tempore autem Aurispa Florentiam redierit vel quam diu ibi vixerit traditum non inveni. sed postea partim Ferrariae partim Romae vixit. nam per aliquot annos secretarii apostolici munere functus est apud Eugenium IV et Nicolaum V pontifices: cf. Georg. vit. Nicol. Quint. pont. p. 195. sub finem vitae autem Ferrariam rediit, ubi a. 1459 vel 1460, ut supra diximus, mortuus est.

Iam vero epistolam quam edidimus scripsit Aurispa Basileae tum, cum concilio in eam urbem vocato multi homines litterarum studiosi eo convenerant. accuratius autem quo anno scripserit, quoniam pro more huius aetatis annum non indicavit, iis quae de legatis Bohemorum scribit definitur. quamvis enim saepius hoc tempore legati Bohemorum Basileam venerint, de quibus legationibus accurate disputavit Franciscus Palacky, *Geschichte der Böhmen* v. III 3 p. 43 et 63 seq., tamen ea quae Aurispa scribit non cadunt nisi in annum 1433. nam postquam primis huius anni mensibus amplissima Bohemorum legatio Basileae fuit, eaque in patriam redeunte ab ipso concilio legati in Bohemiam missi sunt, sub finem mensis Iulii et primis diebus mensis Augusti et novi Bohemorum legati Basileam venerunt, et ii qui a concilio missi erant redierunt. e quibus legati Basileenses die quinto mensis Augusti de rebus a se in Bohemia gestis in concilio rettulerunt: cf. Palacky l. c. p. 123. de his igitur rebus scribens Aurispa indicat se eo anno quem dixi Basileae fuisse et aestate eiusdem anni longius per Germaniam peregrinatum fuisse.*)

De Iacobino Thomasi Thebalducci, ad quem epistula scripta est, nihil compertum habeo;

anne Palaeologo, imperatore Byzantino, quem die 15 mensis Decembris a. 1423 Venetias venisse dicit, eo profectum esse. composui autem haec, ut codices illos ab Aurispa in Graecia collectos, quibus multi Graecorum scriptores tum primum apud Italos pervulgati sunt, anno 1423 vel 1424 demum in Italiam venisse constaret. nam in aliqua parte eorum scriptorum omnis scripturae memoria vel ipsis libris tum e Graecia ablatis vel apographis postea ex iis descriptis continetur. quod de Aeschylis codice, quem ipsum quoque Aurispae cura acceperat Nicolaus Niculus, demonstravit G. Dindorfius praef. in Aesch. ed. Lips. a. 1865; idem in aliis scriptoribus, si accurate inter se collati fuerint codices, non minus certo intellegitur.

*) Olim ad annum 1432 epistolam et iter Aurispae rettuli praef. in Plin. p. 39, cum nondum cognita priore parte epistolae, in qua de rebus Bohemorum Aurispa scribit, ex eo quod in fine epistolae indicat, se expectare adventum cardinalis S. Crucis, tempus definivissem. nam cardinalem S. Crucis, h. e. Nicolaum Albergatum, episcopum Bononiensem, celebrem in historia eius temporis virum, a. 1432, tum cum e Gallia in Italiam rediret, Basileam venisse auctor est Carolus Sigonius de vit. Card. S. Crucis act. Sanct. Maii t. II p. 455. deinde autumno eius anni et per maximam certe sequentis anni partem in Italia erat. sed mox eundem una cum tribus aliis cardinalibus cum mandatis pontificis Basileam missum anno 1434 ibi concilio praefuisse satis notum est. quamquam autem legati d. 24 mens. April. a. 1434 demum in concilium recepti sunt, ut scriptum est in actis concilii collect. concil. ed. Mansi v. 29 p. 89, tamen cardinalem S. Crucis iam praecedente anno mandata pontificis accepisse, ipsam missionem diu tractam esse constat: cf. Aschbach *Geschichte Kaiser Sigmunds* v. IV p. 100 seq. itaque cum: ea quae Aurispa de cardinale S. Crucis scribit ad annum 1433 pertinere iam certum sit, eo ipso anno cardinalem in hac secunda legatione Basileam venisse vel famam de eius adventu ibi fuisse dicendum est.

sed celebrem eam familiam Florentiae illa aetate fuisse constat.*) Nicolaum autem, quem Aurispa de libris veterum scriptorum a se inventis certiore fieri vult, promittens se ampliorem de his omnibus epistolam ad eum daturum esse, haud dubie dicit Nicolaum Nicolum, virum librorum recens inventorum tum in primis cupidum. cuius familiaritate et gratia Aurispa, sicut alii multi his studiis dediti, usus est. ceterum quoniam olim inimicitias quasdam inter utrumque fuisse traditum est, adeo ut Aurispa invidia Nicolai commotus Florentia abiisse dicatur (cf. Rosmini vita e disciplina di Guarino Veronese v. I p. 37), animadvertendum est ea quae de illo scribit Aurispa satis ostendere eas inimicitias, siquae umquam fuerunt, non duravisse. non minus clari illo tempore inter Florentinos fuerunt duo viri quorum nomina in extrema epistula scripta sunt, Ambrosius Traversarius Camaldulensis et Carolus Aretinus. quibus qui additus est tertius frater Iacobus, is, propterea quod una cum Ambrosio nominatus est, dubitari nequit quin sit Iacobus Tornaquincius Florentinus, monachus Camaldulensis, discipulus et amicus Ambrosii, cuius aliquot ad eum datae epistolae extant. eundem et Franciscus Philadelphus et ipse Aurispa in epistulis ad Ambrosium scriptis commemoraverunt, Ambros. epist. ed. Mehus XXIV 46, 58, 59; cf. Vespasian. vite di uom. ill. p. 241 ed. Flor., Mehus praef. in Ambros. Travers. epist. p. 16. de cardinale S. Crucis vel Nicolao Albergato, episcopo Bononiensi, dictum est supra. hunc autem tum in legationibus comitari solebat Thomas Sarzanensis, is qui postea fuit pontifex Nicolaus V. cum utroque autem Aurispam tum, cum Bononiae erat, amice vixisse probant quae de iis ad Ambrosium Traversarium scripsit, Ambros. Travers. epist. ed. Mehus l. XXIV 51 et 54.

Ergo de itinere ab Aurispa a. 1433 per Germaniam facto dicturi non morabimur in rebus sacris, quas ille partim Aquisgrani partim Coloniae se vidisse narrat. nam maxima pars earum rerum quas describit Aquisgrani, quam urbem corrupto, ut videtur, germanico nomine *Axi* dixit, ostentari solebat. de quibus rebus quae memoriae prodita sunt composuit H. I. Floss. *geschichtliche Nachrichten über die Aachener Heiligthümer Bonn 1855*, multosque homines illo potissimum tempore ex omnibus regionibus ad eas res visendas confluisse docuit idem p. 369. ea autem quae de tribus magis et de capitibus virginum addita sunt ad Coloniam pertinere satis notum est. sed his omissis de bibliothecis, quas Aurispa adiit, et de libris manu scriptis, quos ibi reperit, pauca dicamus.

Coloniae igitur quam vidit bibliothecam, ea fuit ecclesiae metropolitanae, quam multos et

*) De Thebalducciorum familia in Ugolini Verini carmine de illustratione urbis Florentiae l. III ed. Florent. a. 1636 scripta sunt haec, quae Ricardus Schoenius collega mihi indicavit,

*milleque tunc procerum ceciderunt funditus aedes.
vixit at egregius stirps Thebalduccia factis
clara alio nuper Iacomina nomine dicta.
nemo nunc Bonii de semine restat, et omnis
Grimaldella domus cecidit.*

eadem in principe eius carminis editione Lutetiae a. 1583 edita erant ita,
*milleque tunc procerum ceciderunt funditus aedes.
nemo Thebalducci de semine restat, et omnis
Grimaldella domus cecidit.*

antiquos libros manu scriptos, quibus postea quoque saepius viri docti in veteribus scriptoribus edendis vel emendandis usi sunt, habuisse scimus. e quibus codicibus qui aetatem tulerunt olim descripti sunt ab Iosepho Hartzheim, catalogus historicus criticus codicum mss. bibliothecae ecclesiae metropolitanae Coloniensis a. 1752. nunc, postquam paucis abhinc annis in suum locum, e quo sublati erant, restituti sunt, spes facta est fore ut mox accuratius describantur. in his igitur etiam nunc superest liber quem Aurispa commemoravit, *Consulti de arte dicendi*. is enim est codex 166 in Hartzheimii catalogo p. 137 breviter descriptus, in quo praeter Censorini librum de die natali et scripta rhetorica complura Chirii Fortunatiani de arte rhetorica libri tres scripti sunt. Consulti autem nomen, quo Chirium Fortunatianum Aurispa significat, in inscriptione secundi libri invenitur ita, *ars consulti rhetorica incip. liber II feliciter*. codice in rhetoribus latinis edendis usus est Halmius, qui eum septimo saeculo scriptum esse existimavit praef. in rhet. lat. p. VI.

Gravioribus casibus adfecta est Maguntina ecclesiae metropolitanae bibliotheca. quae cum ipsa quoque copia librorum manu scriptorum olim insignis esset, eorum magna pars iam pridem negligentia hominum et bellicis tumultibus distracta est; reliqui a. 1793 incendio perierunt. codices qui post bellorum devastationem ibi supererant a. 1654 indicati sunt in vetere catalogo, de quo dictum est in Serapeo a. 1854 p. 317, et postea a Gudeno syllog. I var. diplom. Francof. a. 1728 p. 337 seq. et cod. diplom. v. II (a. 1747) p. 563 seq. varios bibliothecae casus narravit Franciscus Werner, der Dom von Mainz u. seine Denkmäler v. I p. 349 seq. denique indicem antiquissimorum codicum, quos olim Maguntiae in bibliotheca ecclesiae metropolitanae fuisse constat, nuper composuit Franciscus Falk in Serapeo a. 1869 p. 193 seq. ex Romanorum autem scriptorum codicibus qui huc pertinent duos commemoravisse sufficiat, alterum Livii codicem praestantissimum, e quo aliquae partes libri tricesimi tertii et libri quadragesimi primum editae sunt in editione Moguntina a. 1519, alterum Lucretii codicem nono saeculo scriptum, qui nunc Leidensis est, olim Maguntinus fuit, sicut probat inscriptio libri a Lachmanno comm. in Lucret. p. 5 indicata, *Iste liber pertinet ad librariam Sancti Martini ecclesiae Maguntin. M. S. Indicus subscripsit anno 1479*. hanc igitur bibliothecam, quae prae ceteris, quas olim Maguntiae fuisse scimus (cf. Serap. 1854 p. 317), fama et copia librorum excellebat, tum cum integra erat, Aurispa adisse videtur. codicem autem panegyricorum latinorum qui feruntur, quem ibi se invenisse scribit, communem omnium librorum qui postea scripti sunt fontem fuisse probavi praef. in Plin. p. 38 seq. nam et ipse Aurispa iis quae scribit se non novisse eas orationes indicat, neque ante eum ulla earum mentio apud Italos facta est. sed post eam aetatem multi codices illarum orationum in Italia scripti sunt, itque scripturae genere ut in Plinii oratione ita in reliquis adeo inter se consentientes, ut dubitari nequeat quin ex uno archetypo tum primum invento omnes ducti sint.

In eadem bibliotheca, ut videtur, Aurispa commentarium Donati in Terentii fabulas, quem post panegyricorum codicem appellat, invenit. ne huius quidem libri antea a quoquam apud Italos mentionem fieri inveni, neque puto Aurispam, si eum novisset, huic inter codices veterum scriptorum a se repertos commemoraturum fuisse, atqui nunc unus superest Donati codex illa aetate superior, Parisinus undecimo saeculo scriptus, et praeter hunc alii complures quinto decimo saeculo scripti.

quorum librorum lectiones quamquam non cognovimus nisi in vita Terentii, quam ad fidem codicum recensitam et emendatam edidit Ritschelius in Suetonii reliquiis ed. Reifferscheid p. 26 seq., tamen ex his ipsis quae Ritschelii opera prolata sunt satis certo colligitur excepto Parisino libro reliquos omnes ex uno archetypo eoque a diversa ab illo stirpe ducto descriptos esse. nam et plurima sunt scripturae vitia, quae cum pariter in recentibus libris omnibus inveniantur, sed Parisini codicis fide tollantur, e communi fonte ad illos propagata esse certum est, et alia quae in uno Parisino codice corrupta, in reliquis recte scripta sunt, neque tamen coniectura inveniri poterant, illum communem scripturae fontem non potuisse e veteri Parisino derivari docent. *) neque dubitari potest quin quod in exigua operis parte certis iudiciis comprobatum sit per universum librum valeat, eademque codicum rationes, quas in vita Terentii deprehendimus, ad Donati commentarium, cuius editionem ad librorum manu scriptorum fidem expressam diu desideramus, pertineant. itaque praeter veterem Parisinum codicem unum exemplum olim fuisse apparet, cuius apographis quinto decimo saeculo Itali utebantur. cumque ante eum codicem, quem Aurispa a. 1433 Maguntiae vidit, alii Donati codices tum non videantur noti fuisse, haud dissimile veri est vel ipsum Maguntinum codicem paulo post in Italiam tractum vel descriptum ex eo exemplum communem Italicorum codicum parentem fuisse et, sicut de panegyricis supra diximus, ita Donati commentarium Aurispae invento primum pervulgatum esse.

Plinii codex, quem Basileae esse scribit Aurispa, continebat quinque libros de medicina eos qui, quia maximam partem ex naturali historia Plinii excerpti sunt, physica Plinii in libris manu scriptis dici solent, sicut in Pragensi codice, quem Titzius praef. in Plin. epist. p. 2 descripsit, postea pravo invento Plinii Valeriani nomine inscripti sunt. videtur autem idem fuisse codex, quo postea Albanus Torinus in editione scriptorum latinorum de medicina Basileae a. 1528 facta usus est. is enim in his Plinii qui dicitur libris ex vetere codice multa se emendavisse in praefatione indicat et in marginibus editionis non nullas scripturas ex eo protulit. ceterum Aurispa huius libri, cui ipse non multum tribuebat, propter nomen auctoris mentionem fecit, vel quia viri

*) Codicum rationes sic uti dixi in vita Terentii constituit Ritschelius Suet. rel. ed. Reiffersch. p. 451. quo facilius autem illud de communi origine librorum quinto decimo saeculo scriptorum intellegatur, exempla quaedam scripturae, quae maxime huc pertinent, adscribam. corruptae igitur in communi archetypo scripturae, quam integram servavit Parisinus, exempla sunt haec: p. 27,6 ed. Ritsch. *quamvis cor* (vel *cornelius*) *nepos pro quamvis et (ex Paris.) Nepos*, p. 32,15 *in arcadia sinu leucadiae pro in Arcadia sive Leucadiae*, p. 33,2 *amissarum fabularum pro amissarum sarcinarum*, p. 33,4 *quae equiti pro quae post equiti*, p. 34,1 *luvio pro licio*; vel mutatae verborum collocaiones, ut p. 27,9 *fucosus laudes petit pro laudes fucosus petit*, p. 27,11 *putat pulchrum pro pulchrum putat*, p. 31,6 *successisse sibi pro sibi successisse*. diversam autem horum librorum stirpem a veteri Parisino codice esse in primis probant ea quae in hoc uno gravi lacuna adfecta, in reliquis partim levioribus vitiis corrupta, ceterum integra servata sunt, p. 25,9 *iussu ante caerio ore uestitu pro iussu ante Caecilio (cerio codd.) recitare, ad cenantem cum venisset, dictus est initium quidem fabulae, quod erat contemptiore vestitu*; vel *minora talia*, p. 27,14 *uocē dum et inhuvis et pro vocem divinam (uocē divina codd.) inhiat*, p. 30,4 *refutare pro se tutari*. quae cum ita sint, siquando libri quinto decimo saeculo scripti graviore modo inter se dissentiant vel etiam unus et alter ad Parisini scripturam accedit, dubitari nequit quin illud interpolationi Italicorum, quae omnes adfecti sunt, tribuendum sit.

docti Plinii naturalis historiae libros tum cupide quaerebant, ut corruptos codices emendarent, vel quia Nicolaus Nicolus spem conceperat fore ut Plinii libri de bellis germanicis invenirentur eaque de re paucis annis ante cum Poggio egerat.

Denique Tertulliani libros, quos Thomam Sarzanensem secum Basileam adlaturum esse narrat Aurispa, illo tempore maxima cura expetitos esse, postquam codicis paulo ante a Poggio inventi et in Italiam translati exempla tum primum pervulgari coepta sunt, satis notum est: cf. Mehus praef. in Ambros. Travers. epist. p. 39.

I. Scholae Theologorum.

a. Professorum ordinariorum.

F. AUGUSTUS THOLUCK, Dr.

- I. Publice ex instituto Lenziano *dicta classica prophetarum* explicabit ter p. hebd. diebus Lun. Mart. Merc. h. IX-X.
- II. Privatum 1) *epistolam ad Hebraeos datam* quater p. hebd. h. X-XI interpretabitur. 2) *encyclopaediam et methodologiam theologicam* tradet bis p. hebd. d. Jov. et Ven. h. VI-VII vesp.
- III. In seminario regio theologico *classem exegeticam Novi Testamenti* moderari perget.

JULIUS MUELLER, Dr.

- I. Publice *nonnullas S. Scripturae pericopas ad usum ecclesiae selectas* explicabit d. Sat. h. X-XI.
- II. Privatum 1) *evangelium Joannis* interpretabitur quinis p. hebd. diebus h. X-XI. 2) *posteriores theologiae practicae partem* tradet sexies p. hebd. h. VII-VIII.

JUSTUS LUDOVICUS JACOBI, Dr. DECANUS.

- I. Publice *Gnosticorum systemata* exponet d. Sat. h. XII-I.
- II. Privatum 1) *historiae ecclesiae universalis partem priorem* enarrabit sexies p. hebd. h. XI-XII. 2) *theologiam symbolicam* docebit quater p. hebd. h. XII-I.
- III. In seminario regio theologico *exercitationes historicas* moderari perget.

CONSTANTINUS SCHLOTTMANN, Dr.

- I. Publice *geographiam biblicam* docebit semel p. hebd. d. Merc. h. III-IV.
- II. Privatum 1) *grammaticam Hebraicam et Chaldaicam comparative* exponet quater p. hebd. h. matut. VII-VIII. 2) *archaeologiam Hebraicam* tradet quater p. hebd. h. III-IV.
- III. In seminario regio theologico *exercitationes exegeticas Veteris Testamenti* moderari perget.

WILIBALDUS BEYSCHLAG, Dr.

- I. Publice *epistolam Iacobi* interpretabitur d. Merc. h. VIII-IX.
- II. Privatum 1) *epistolam Pauli ad Galatas datam* interpretabitur bis p. hebd. diebus Mart. et Jov. h. VIII-IX. 2) *theologiam biblicam Novi Testamenti* exponet quinquies p. hebd. h. XII-I.
- III. In seminario regio theologico *classem homileticam et catechetica* moderari perget.

ADOLPHUS WUTTKE, Dr.

- I. Publice *prolegomena theologiae dogmaticae* tradet bis p. hebd. d. Ven. h. III-IV et d. Sat. h. IX-X.
- II. Privatum *theologiam dogmaticam* docebit senis p. hebd. diebus h. VIII-IX.
- III. In seminario regio theologico *exercitationes dogmaticas* moderari perget.

EDUARDUS CAROLUS AUGUSTUS RIEHM, Dr.

- I. Publice *Amosi vaticinia* explicabit bis p. hebd. d. Merc. h. III-IV et d. Sat. h. IX-X.
- II. Privatum *Psalmos* interpretabitur quinis p. hebd. scholis h. IX-X.

*b. Professorum extraordinariorum.***HENR. ERN. FERD. GUERICKE, Dr.**

- I. Publice *epistolam Pauli ad Philemonem datam* interpretabitur d. Sat. h. XI-XII.
- II. Privatum *historiae ecclesiasticae partem alteram* tradet quinis senisve diebus h. XI-XII.

C. CHR. LEHR. FRANKE, Dr.

- I. Publice *historiam artis catecheticae* tradet d. Lun. h. II-III.
- II. Privatum *artem catecheticae* docebit d. Mart., Merc., Iov. h. II-III.

AUG. FERD. DAEHNE, Dr.

- I. Publice *epistolam Pauli ad Galatas datam* latino sermone interpretabitur d. Mart. et Iov. h. VIII-IX.
- II. Privatum *epistolam Pauli ad Romanos scriptam* explicabit quotidie h. X-XI.

GUSTAVUS KRAMER, theol. et phil. Dr.

- I. Privatum *didacticam* docebit d. Mart. et Ven. h. V-VI.
- II. In seminario regio theologico *exercitationes paedagogicas* moderari perget.

MARTINUS KAEHLER, Lic. theol.

- I. Publice *epistolam Pauli ad Philippenses scriptam* interpretabitur semel p. hebd. d. Sat. h. IX-X.
- II. Privatum *theologiam ethicam* quinis senisve horis tradet h. VIII-IX.

*c. Licentiati privatim docentis.***EDUARDUS BOEHMER, Lic. theol. Dr. phil.**

Scholas non habebit.

II. Scholae Iuriconsultorum.*a. Professorum ordinariorum.***CAROLUS WITTE, Dr.**

- I. Publice in seminario iuridico *titulum Digestorum de liberis et postumis* interpretabitur d. Saturni h. VII-VIII.
- II. Privatum 1) *historiam iuris Romani* enarrabit quotidie praeter diem Martis h. XII-I.
2) *ius commune Borussicum* docebit quinquies p. hebd. h. VII-VIII.

AUGUSTUS ANSCHUETZ, Dr.

- I. Publice *ius societatum quae Genossenschaften vocantur* tradet d. Sat. h. IX-X.
- II. Privatum 1) *ius publicum confederationis Germaniae septentrionalis* docebit d. Merc. et Saturni h. X-XI. 2) in seminario iuridico *exercitationes iuris civilis practicas* instituet ter per hebd. d. Mart. Iov. et Ven. s. XI-XII.

HENRICUS DERNBURG, Dr. DEGANUS.

- I. Publice *ius familiarum et hereditarium Borussicum* docebit binis per hebd. diebus h. def.
- II. Privatum 1) *institutiones iuris Romani* exponet quinquies h. XI-XII. 2) *Romanorum ius hereditarium* tradet quater p. hebd. h. XII-I.

HERMANNUS FITTING, Dr.

- I. Publice in seminario iuridico *demonstrationes processuales practicas* moderabitur d. Merc. h. IX-X.
- II. Privatum 1) *processum civilem communem respectu habito processus Borussici* docebit quotidie h. VIII-IX. 2) *Pandectarum partem generalem* tradet quotidie praeter diem Merc. h. IX-X.

HUGO MEYER, Dr.

- I. Publice 1) *de processu concursus tam communi quam Borussico* disseret d. Sat. h. XI-XII. 2) in seminario iuridico *exercitationes iuris criminalis practicas* instituet d. Sat. h. IX-X.
- II. Privatum *ius criminale* docebit quinquies per hebd. h. IX-X.

*b. Professoris extraordinarii.***ERNESTUS MEIER, Dr.**

- I. Publice in seminario iuridico *legem fundamentalem Borussicam (Preussische Verfassungs-urkunde)* interpretabitur d. Merc. h. XI-XII.
- II. Privatum 1) *ius publicum tam Germanicum quam Borussicum* docebit quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. et Ven. h. X-XI. 2) *ius ecclesiasticum cum Catholicorum tum Protestantium* tradet quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. et Ven. h. IX-X.

*c. Doctoris privatim docentis.***ALFREDUS PERNICE, Dr.**

- I. *Gratis exercitationes exegeticas* moderari perget semel p. hebd. h. def.
- II. Privatum *pandectas* docebit quotidie h. X-XII.

III. Scholae Medicorum.*a. Professorum ordinariorum.***ERNESTUS BLASIUS, Dr.**

- I. Publice *chirurgiam vulnorum specialem* d. Sat. h. VII mat. exponet.
- II. Privatum *de morbis vasorum et nervorum chirurgicis* ternis p. hebd. hor. def. disseret.

ALFREDUS GUIL. VOLKMANN, Dr.

- I. Publice *anatomiam nervorum* d. Lun. et Iov. h. XI docebit.
- II. Privatum *physiologiam sensuum* explicabit d. Ven. h. IV-VI.

JULIUS VOGEL, Dr.

- I. Publice selecta anatomiae pathologicae capita exponet d. Iov. et Ven. h. IV.
- II. Privatum 1) encyclopaediam, methodologiam et historiam medicinae tradet d. Lun. et Mart. h. IV. 2) pathologiam et therapiam generalem docebit d. Lun., Mart., Iov., Ven. h. V.
- III. Privatissime exercitationes practicas in microscopii usu et in anatomia pathologica moderandas offert h. def.

LUDOVICUS KRAHMER, Dr.

- I. Publice de via et ratione salutis publicae augendae d. Merc. et Sat. h. IX-X.
- II. Privatum medicinam publicam senis p. hebd. diebus h. VIII-IX.

THEODORUS WEBER, Dr.

- I. Publice demonstrationibus clinicis ambulatoriis quotidie h. XII¹/₂-I¹/₂ praeerit.
- II. Privatum 1) scholas clinicas habebit quotidie h. XI¹/₂-XII¹/₂. 2) exercitationibus clinicis praeerit.

ROBERTUS OLSHAUSEN, Dr.

- I. Publice morbos annexorum uteri exponet d. Merc. h. XII-I.
- II. Privatum 1) scholas clinicas et policlinicas gynaecologicas habebit quotidie h. IX. 2) operationes obstetricias docebit phantomate in usum adhibito d. Lun. et Iov. h. VIII-IX.

HERMANNUS WELCKER, Dr.

- I. Publice osteologiam et syndesmologiam tradet d. Iov. h. XII-I.
- II. Privatum 1) histologiam una cum exercitationibus microscopis docebit d. Lun., Mart., Iov., Ven., h. X-XI. 2) generationem et historiam evolutionis corporis humani tradet d. Mart. et Ven. h. III-IV.

RICHARDUS VOLKMANN, Dr.

- I. Publice akiurgiam docebit quotidie h. VII-VIII.
- II. Privatum 1) operationibus chirurgicis in cadaveribus humanis instituendis praeerit quotidie h. mat. VI-VII. 2) exercitationibus clinicis chirurgicis praeerit quotidie h. X-XII.

b. Professorum extraordinariorum.

ALFREDUS GRAEFE, Dr.

- I. Publice de ophthalmoscopii theoria semel p. hebd. h. defin. disseret.
- II. Privatum exercitationes clinicis ophthalmiatricas moderabitur d. Lun. et Iov. h. mat. VII-IX.
- III. Privatissime non deerit iis qui in ophthalmoscopii usu exerceri velint semel p. hebd. h. def.

HERMANNUS SCHWARTZE, Dr.

- I. Publice exercitationibus policlinicis ad aurium morbos curandos institutis praeesse perget die Merc. et Sat. h. III.
- II. Privatum exercitationibus clinicis otologicis moderabitur d. Ven. h. III-V.

c. Doctorum privatim docentium.

GUALTHERUS FRANKE, Dr.

- I. Gratis de angustia pelexis disseret d. Merc. h. III-IV.
- II. Privatum morbos purpurarum docebit d. Lun. et Iov. h. III-IV.

ERNESTUS KOHLSCHUETTER, Dr.

- I. Privatum exercitationes diagnosticas in nosocomio urbano moderabitur d. Lun., Mart., Iov. et Ven. h. VIII.
- II. Privatum pathologiam et therapiam specialem morborum cordis et pulmonum tractabit iisdem diebus h. IV.
- III. Privatissime exercitationes practicas in epidemiologia et hygieine offert h. def.

OTTO NASSE, Dr.

- Privatum physiologiam experimentalem excepta physiologia sensuum docebit d. Lun., Mart., Merc., Iov. h. IV-VI.

HERMANNUS KOEHLER, Dr.

- I. Gratis medicamenta narcotica tractabit d. Merc. h. IV-V.
- II. Privatum repetitorium pharmacologiae instituet quater p. hebd. h. defin.

ADALBERTUS JAHN, Dr.

- Privatum 1) anatomiam topographicam quater p. hebd. h. III-IV. docebit. 2) de morbis veneris bis p. hebd. h. III disseret.

FRIDERICUS ERN. GUIL. STEUDENER, Dr.

- I. Gratis de plantis et animalibus parasiticis corporis adhibito microscopii usu disseret d. Mart. et Sat. h. VIII-IX.
- II. Privatum exercitationes practicas anatomiae et histologiae pathologicae offert d. Lun., Mart., Iov. h. V-VII.

RUDOLFUS HOHL, Dr.

- I. Gratis capita selecta operationum et technicae partis odontiatricae semel p. hebd. h. def. tractabit.
- II. Privatum 1) physiologiam, pathologiam et therapiam oris docebit binis p. hebd. diebus h. def. 2) clinicis exercitationibus odontiatricis praeesse perget.

MAURITIUS KOEPPE, Dr.

- Privatum scholas clinicas psychiatricas moderari perget d. Mart. et Sat. h. II¹/₂-IV.

GUSTAVUS SCHWALBE, Dr.

- I. Gratis osteologiam comparatam docebit semel p. hebd. h. def.
- II. Privatum 1) histologiam organorum sensibus inservientium docebit bis p. hebd. h. def. 2) anatomiam comparatam tradet ter p. hebd. h. def.

IV. Scholae Philosophorum.

a. Professorum ordinariorum.

GODOFREDUS BERNHARDY, Dr.

- I. Privatum 1) doctrinam linguae Graecae grammaticam tradet diebus quaternis h. IX-X. 2) Platonis convivium interpretabitur d. Lun. Mart. Iov. h. X-XI.
- II. Privatissime et gratis seminarii philologici sodalibus Thucydidis orationes selectas proponet explicandas et consuetas scribendi disputandique exercitationes regere perget d. Merc. et Ven. h. X-XI.

JULIUS VOGEL, Dr.

- I. Publice selecta *anatomiae pathologicae* capita exponet d. Iov. et Ven. h. IV.
- II. Privatum 1) *encyclopaediam, methodologiam et historiam medicinae* tradet d. Lun. et Mart. h. IV. 2) *pathologiam et therapiam generalem* docebit d. Lun., Mart., Iov., Ven. h. V.
- III. Privatissime exercitationes practicas in *microscopii usu* et in *anatomia pathologica* moderandas offert h. def.

LUDOVICUS KRAHMER, Dr.

- I. Publice *de via et ratione salutis publicae augendae* d. Merc. et Sat. h. IX-X.
- II. Privatum *medicinam publicam* senis p. hebd. diebus h. VIII-IX.

THEODORUS WEBER, Dr.

- I. Publice *demonstrationibus clinicis ambulatoriis* quotidie h. XII^{1/2}-I^{1/2} praeerit.
- II. Privatum 1) *scholas clinicas* habebit quotidie h. XI^{1/2}-XII^{1/2}. 2) *exercitationibus clinicis* praeerit.

ROBERTUS OLSHAUSEN, Dr.

- I. Publice *morbos annexorum uteri* exponet d. Merc. h. XII-I.
- II. Privatum 1) *scholas clinicas et policlinicas gynecologicas* habebit quotidie h. IX. 2) *operationes obstetricas* docebit phantomate in usum adhibito d. Lun. et Iov. h. VIII-IX.

HERMANNUS WELCKER, Dr.

- I. Publice *osteologiam et synesthesiologiam* tradet d. Iov. h. XII-I.
- II. Privatum 1) *histologiam una cum exercitationibus microscopicis* docebit d. Lun., Mart., Iov., Ven., h. X-XI. 2) *generationem et historiam evolutionis corporis humani* tradet d. Mart. et Ven. h. III-IV.

RICHARDUS VOLKMANN, Dr.

- I. Publice *chirurgiam* docebit quotidie h. VII-VIII.
  - II. Privatum 1) *operationibus chirurgicis in cadaveribus humanis instituendis* praeerit quotidie h. mat. VI-VII. 2) *exercitationibus clinicis chirurgicis* praeerit quotidie h. X-XII.
- b. Professorum extraordinariorum.*

ALFREDUS GRAEFE, Dr.

- I. Publice *de ophthalmoscopii theoria* semel p. hebd. h. defin. disseret.
- II. Privatum *exercitationes clinicis ophthalmiatricas* moderabitur d. Lun. et Iov. h. mat. VII-IX.
- III. Privatissime non deerit iis qui in *ophthalmoscopii usu* exerceri velint semel p. hebd. h. def.

HERMANNUS SCHWARTZE, Dr.

- I. Publice *exercitationibus policlinicis ad aurium morbos curandos institutis* praeesse perget die Merc. et Sat. h. III.
- II. Privatum *exercitationes clinicis otologicis* moderabitur d. Ven. h. III-V.

c. Doctorum privatim docentium.

GUALTHERUS FRANKE, Dr.

- I. Gratis *de angustia pelvis* disseret d. Merc. h. III-IV.
- II. Privatum *morbos puerperarum* docebit d. Lun. et Iov. h. III-IV.

ERNESTUS KOHLSCHUETTER, Dr.

- I. Privatum *exercitationes diagnosticas* in nosocomio urbano moderabitur d. Lun., Mart., Iov. et Ven. h. VIII.
- II. Privatum *pathologiam et therapiam specialem morborum cordis et pulmonum* tractabit iisdem diebus h. IV.
- III. Privatissime *exercitationes practicas in epidemiologia et hygiene* offert h. def.

OTTO NASSE, Dr.

- Privatum *physiologiam experimentalem* excepta physiologia sensuum docebit d. Lun., Mart., Merc., Iov. h. IV-VI.

HERMANNUS KOEHLER, Dr.

- I. Gratis *medicamenta narcotica* tractabit d. Merc. h. IV-V.
- II. Privatum *repetitorium pharmacologiae* instituet quater p. hebd. h. defin.

ADALBERTUS JAHN, Dr.

- Privatum 1) *anatomiam topographicam* quater p. hebd. h. III-IV. docebit. 2) *de morbis veneris* bis p. hebd. h. III disseret.

FRIDERICUS ERN. GUIL. STEUDENER, Dr.

- I. Gratis *de plantis et animalibus parasiticis* corporis adhibito microscopii usu disseret d. Mart. et Sat. h. VIII-IX.
- II. Privatum *exercitationes practicas anatomiae et histologiae pathologicae* offert d. Lun., Mart., Iov. h. V-VII.

RUDOLFUS HOHL, Dr.

- I. Gratis *capita selecta operationum et technicae partis odontiatricae* semel p. hebd. h. def. tractabit.
- II. Privatum 1) *physiologiam, pathologiam et therapiam oris* docebit binis p. hebd. diebus h. def. 2) *clinicis exercitationibus odontiatricis* praeesse perget.

MAURITIUS KOEPPE, Dr.

- Privatum *scholas clinicas psychiatricas* moderari perget d. Mart. et Sat. h. II^{1/2}-IV.

GUSTAVUS SCHWALBE, Dr.

- I. Gratis *osteologiam comparatam* docebit semel p. hebd. h. def.
- II. Privatum 1) *histologiam organorum sensibus inservientium* docebit bis p. hebd. h. def. 2) *anatomiam comparatam* tradet ter p. hebd. h. def.

IV. Scholae Philosophorum.

a. Professorum ordinariorum.

GODOFREDUS BERNHARDY, Dr.

- I. Privatum 1) *doctrinam linguae Graecae grammaticam* tradet diebus quaternis h. IX-X. 2) *Platonis convivium* interpretabitur d. Lun. Mart. Iov. h. X-XI.
- II. Privatissime et gratis seminarii philologici sodalibus *Thucydidis orationes selectas* proponet explicandas et consuetas scribendi disputandique exercitationes regere perget d. Merc. et Ven. h. X-XI.

HENRICUS LEO, Dr. DECANUS.

- I. Publice *grammaticam celto-hibernicam* docebit (secundum grammaticam hibernicæ linguæ in *Ferienschriften* 2. Heft 1852. Halle, Anton) bis p. hebd. h. XII-I.
- II. Privatum *historium enarrabit universalem a fine sæc. XV usque ad mortem Ludovici XV regis Gallorum* quinque p. hebd. h. IV-V.

OTTO AUG. ROSENBERGER, Dr.

- I. Publice *de motu planetarum et cometarum* disseret d. Lun. Merc. Ven. h. III-IV.
- II. Privatum 1) *analysin algebraicam* exponet quinque p. hebd. h. X-XI. 2) *astronomiam popularem* tradet d. Mart. et Iov. h. III-IV.
- III. Privatissime et gratis *exercitationes seminarii mathematici* semel p. hebd. hora commoda moderabitur.

AUG. FRIDERICUS POTT, Dr.

- I. Publice *elementa linguæ Sanscritæ* Boppii grammatica minore usus docebit bis p. hebd. d. Merc. et Sat. h. XII-I.
- II. Privatum 1) *linguarum Gothicæ et Theodiscæ veteris cum Græcæ Latinaque comparationem* instituet ternis p. hebd. scholis d. Mart. Merc. Ven. h. III-IV. 2) *grammaticam generalem s. philosophum sermonis humani* tradet ter p. hebd. d. Mart. Merc. Ven. h. IV-V.

JO. EDUARDUS ERDMANN, Dr.

- I. Publice *logicæ Aristotelicæ* præcipua capita explicabit binis p. hebd. lectionibus h. V-VI.
- II. Privatum *psychologium* docebit libellum a se editum (Grundr. d. Psychol. 4 Aufl.) secuturus quinque p. hebd. h. IV-V.

CAR. HERMANNUS KNOBLAUCH, Dr.

- I. Publice *colloquia de rebus physicis atque seminarii exercitia* moderari perget d. Merc. h. VI-VIII.
- II. Privatum *physices secundam partem sive lucis et caloris doctrinam* docebit experimentisque illustrabit quaternis p. hebd. scholis h. IX-X.

CAR. AD. HENRICUS GIRARD, Dr.

- I. Publice *exercitationes mineralogicas et geologicas* instituet d. Sat. h. XII-I.
- II. Privatum 1) *geologium* quaternis p. hebd. scholis h. III-IV. 2) *fundamenta pedologiae* docebit quater p. hebd. h. XII-I.

GUIL. HENR. HEINTZ, Dr.

- I. Publice *sodalibus seminarii mathematici et physici* chemiam tractantibus semel p. hebd. d. Mart. h. VI-VIII. pomer. vacabit.
- II. Privatum *chemiam organicam* sexies p. hebd. h. VIII-IX. docebit.
- III. Privatissime *exercitationes analyticas disquisitionesque chemicas et anorganicas et organicas* in laboratorio chemico moderabitur quinque p. hebd. h. VIII-IV., d. Sat. h. VIII-XII.

EDUARDUS HEINE, Dr.

- I. Publice *selecta capita matheseos* docebit d. Sat. h. XI-XII.
- II. Privatum *mechanicæ analyticam* tradet quinis p. hebd. scholis h. XI-XII.

ANTONIUS DE BARY, Dr.

- I. Publice *colloquia et excursions botanicas* instituet d. Sat. horis pomeridianis.
- II. Privatum 1) *elementa botanices* quotidie tradet h. VII-VIII. 2) *plantarum physiologiam* docebit d. Merc. h. IV-VI.
- III. Privatissime *exercitationes phytotomicas* moderabitur horis definiendis.

ERN. JULIUS AUG. ZACHER, Dr.

- I. Publice *artem metricam theodiscam* exponet d. Merc. et Sat. h. XII-I.
- II. Privatum carmen cui inscriptum est *Der Nibelunge nôt* interpretabitur d. Lun., Mart., Iov., Ven. h. XII-I.
- III. Privatissime et gratis *societatis suæ theodiscæ exercitationes* moderari perget binis p. hebd. horis definiendis.

HENRICUS THEOD. KEIL, Dr.

- I. Privatum 1) *grammaticam Latinam*, imprimis syntaxin docebit quaternis p. hebd. scholis h. XI-XII. 2) *Iuvenalis satiras* interpretabitur bis p. hebd. h. XI-XII.
- II. Privatissime et gratis 1) *seminarii philologici* sodalibus *Lucretii carmina* interpretanda proponet et scribendi disputandique exercitationes moderabitur bis p. hebd. h. IX-X. et X-XI. 2) *societatem philologicam* moderabitur binis p. hebd. horis definiendis.

HERMANNUS ULRICI, Dr.

- I. Publice *de Shakspearii poetæ vita, indole et arte dramatica* disseret semel p. hebd. d. Merc. h. XII-I.
- II. Privatum 1) *logicam* docebit quaternis p. hebd. scholis h. IV-V. 2) *historium philosophiæ* adumbrabit quaternis scholis h. V-VI.

CHRISTOPHORUS G. A. GIEBEL, Dr.

- I. Publice *demonstrationes zoologicas* instituet bis p. hebd. h. X-XI.
- II. Privatum *entomologiam* tradet quaternis p. hebd. scholis h. X-XI.

JULIUS KUEHN, Dr.

- I. Publice *pathologiam plantarum* tradet semel d. Ven. h. X-XI.
- II. Privatum 1) *agriculturam specialem* adiunctis demonstrationibus practicis docebit quaternis diebus h. XI-XII. 2) *oconomiam generalem* exponet ter p. hebd. d. Lun., Mart., Iov. h. X-XI.
- III. Privatissime *exercitationes in laboratorio oeconomico-physiologico* instituet quinque p. hebd. h. VIII-IV.
- IV. Privatissime et gratis *exercitia seminarii scientiæ naturalis applicatæ* semel hora commoda moderabitur.

RICARDUS GOSCHE, Dr. phil. et Lic. theol.

- I. Publice 1) *De poeseos hebraeæ indole et fati* disseret semel p. hebd. d. Merc. h. VII-VIII. 2) *Lessingii Nathanem* interpretabitur eodem die h. XII-I.
- II. Privatum 1) *Imvialgusi Moallagam* ex edit. A. Muelleri (Halis 1869) adiunctis aliis eiusdem generis poematis d. Iov. et Ven. h. VI-VII. 2) *Saudii Gulistanum* iisdem diebus h. VII-VIII. explicabit.

GUSTAVUS SCHMOLLER, Dr.

- I. Publice *de pauperibus et proletariis* semel p. hebd. disseret h. def.
- II. Privatum *secundam* (i. e. ad usum nostri aevi translatam) *oeconomiae nationalis partem* tractabit quater p. hebd. h. IX-X.

ERNESTUS DUEMMLER, Dr.

- I. Publice *historiam imperii Germanici inde a Rudolfo I rege* enarrabit semel p. hebd. d. Merc. h. VIII-IX.
- II. Privatum *historiam tractabit imperatorum Romanorum* d. Mart., Iov., Ven. h. VIII-IX.
- III. Privatissime et gratis *exercitia historica* moderabitur semel p. hebd. hora def.

EDUARDUS BOEHMER, Dr. phil. et Lic. theol.

- I. Publice interpretabitur librum a Bartschio a. 1868 editum *Chrestomathie provençale*, praemissis illius linguae elementis, semel p. hebd. h. def.
- II. Privatum *historiam poesis populorum Romanicorum* tractabit d. Lun., Mart., Iov., Ven. h. X.
- III. Privatissime et gratis *societatem suam Römunicam* moderari perget semel p. hebd. h. def.

RUDOLFUS HAYM, Dr.

- I. Publice 1) *decreta philosophorum ad moralem philosophiae partem pertinentia* semel p. hebd. pertractabit h. V-VI. 2) *de ethicis questionibus disputationes* moderabitur semel p. hebd. h. def.
- II. Privatum *historiam litterarum Germanicarum a Gottschedio ad nostram usque aetatem* quinis scholis tradet h. IV-V.

b. Professoris honorarii.

CAROLUS STEINHART, Dr.

- I. Publice *Græcorum philosophorum de rebus divinis doctrinam* exponet d. Lun., Merc., Ven. h. IX-X.
- II. Privatum *Aristotelis Ethica Nicomachei* interpretabitur d. Mart., Merc., Iov., Ven. h. VIII-IX.
- III. Privatissime et gratis *disputationes et interpretationes Platonicas et Aristotelicas* moderabitur horis definiendis.

c. Professorum extraordinariorum.

HUGO EISENHART, Dr.

- I. Publice *de vectigalibus* disseret d. Merc. h. III-IV.
- II. Privatum *oeconomiam nationalem* docebit quaternis p. hebd. scholis h. III-IV.

GUSTAVUS FRID. HERTZBERG, Dr.

- I. Publice *historiam Alexandri Magni* enarrabit bis p. hebd. d. Iov. et Ven. h. IV-V.
- II. Privatum *historiam populorum orientalium* usque ad Alexandrum Magnum tractabit d. Lun., Mart., Merc. h. IV-V.

FRIDERICUS STOHMANN, Dr.

- I. Publice *de methodo analytica volumetrica* disseret d. Merc. h. V-VI.
- II. Privatum *partem chemiae agriculturae secundum de animalibus nutriendis* tractabit d. Merc. h. X-XII et d. Sat. h. X-XII.

FRIDERICUS ROLOFF, Dr.

- I. Publice *de morbis animalium neonatorum* disseret semel p. hebd. h. def.
- II. Privatum 1) *chirurgiam veterinariam* docebit una cum demonstrationibus clinicis d. Lun., Merc., Sat. h. VIII-IX. 2) *theoriam motus animalium* exponet d. Mart., Iov., Ven. h. VIII-IX.

RICARDUS SCHOENE, Dr.

- I. Publice *monumenta artis musei archaeologici academici* interpretabitur d. Merc. h. VII-VIII.
- II. Privatum 1) *de re epigraphica Graeca* disseret d. Lun. et Mart. h. VII-VIII. 2) *topographiam urbis Romae* tradet d. Iov. et Ven. h. VII-VIII.
- III. Privatissime et gratis *exercitationes archaeologicas* moderabitur horis definiendis.

MAXIM. SIEWERT, Dr.

- I. Privatum *chemiam experimentalem* docebit quotidie h. VII-VIII.
- II. Privatissime *exercitationes analyticas* in laboratorio chemico moderabitur quotidie h. VIII-V.

MAURITIUS HEYNE, Dr.

- I. Privatum *grammaticam Anglo-saxonica* docebit subiuncto monumentorum conspectu ter p. hebd. h. III-IV.
- II. Privatissime et gratis *exercitationes theotiscas* moderari perget h. def.

d. Doctorum privatim docentium.

HENRICUS KRAUSE, Dr.

- I. Gratis *Taciti Germaniam* bis p. hebd. h. III-IV. interpretabitur.
- II. Privatum *archaeologiam* seu *historiam artium apud veteres* ter p. hebd. h. V-VI. docebit.

CAR. SEBASTIANUS CORNELIUS, Dr.

- I. Gratis *meteorologium et geographiam physicam* tradet d. Merc. et Sat. h. IX-X.
- II. Privatum *capita selecta mechanices et machinarum doctrinae* docebit d. Mart. et Ven. h. IX-X.

ALBERTUS EWALD, Dr.

- I. Gratis *historiam saeculi XV.* docebit d. Mart. et Ven. h. V-VI.
- II. Privatum *encyclopaediam scientiae silvestris et venatoriae* tradet d. Merc. et Sat. h. def.

CAROLUS ENGLER, Dr.

- Privatum 1) *technologiam chemicam, imprimis oeconomicam* tradet ter p. hebd. h. IV-V.
- 2) *de venenis inquirendis* disseret bis p. hebd. h. V-VI.

IOANNES THOMAE, Dr.

- Privatum 1) *calculi differentialis et integralis partem alteram* docebit quater p. hebd. h. X-XI. 2) *geometriam analyticam* tradet quater p. hebd. h. def.

BERTHOLDUS DELBRUECK, Dr.

- I. Gratis *Hitopadesum* carmen Indicum interpretari perget bis p. hebd. h. def.
- II. Privatum *Graecae linguae syntaxin* tradet d. Mart., Iov., Ven. h. IX-X.

HERMANNUS COMES DE SOLMS-LAUBACH, Dr.

- I. Gratis *de plantarum phanerogamicarum propagatione sexuali* semel p. hebd. h. def.
 II. Privatim *exercitationes plantarum cognoscendarum* instituet d. Lun. h. IV-VI.

MAXIMILIANUS REESS, Dr.

- Privatim 1) *de graminibus* disseret bis p. hebd. h. def. 2) *exercitationes plantarum medicinalium examinandarum atque determinandarum* moderabitur d. Sat. h. XI-I.

GEORGIUS CANTOR, Dr.

- I. Privatim 1) *calculi differentialis et integralis partem priorem* docebit quinque p. hebd. h. XI-XII. 2) *theoriam functionum ellipticarum* tractabit diebus quaternis h. IX-X.

- II. Privatissime et gratis *exercitationes mathematicas* moderabitur binis diebus h. def.

BERNHARDUS RATHKE, Dr.

- I. Gratis *chemiam theoreticam* docebit d. Merc. h. XI-XII.
 II. Privatim *repetitorium chemiae organicae* habebit ter p. hebd. d. Mart. et Ven. h. IV-V, d. Merc. III-IV.

AUGUSTUS MUELLER, Dr.

- I. Privatim 1) *causas linguae arabicae* docebit d. Lun. et Jov. h. matut VII-VIII. 2) *causas linguae syriacae* exponet d. Mart. et Ven. h. matut VII-VIII.
 II. Privatissime et gratis *exercitationes societatis grammaticae hebraeae* moderabitur d. Merc. h. vesp. VIII-X.

V. SCHOLAE LECTORVM PVBLICORVM.

HERM. GEORG. HOLLMANN, Dr.

Publice docebit *Francogallicam*, privatim *Anglicam linguam*.

RUDOLFUS STEINBECK.

Privatim *artem aedificia rebus rusticis aptissime construendi* docebit bis p. hebd. h. IV-VI.

AEMILIUS PERELS, Dr.

Privatim 1) *de construendis machinis aedificisque ad eas artes pertinentibus, quae cum agricultura coniungi solent*, disseret d. Merc. h. IX-XI et d. Sat. hor. IX-X. 2) *scientiae machinarum et instrumentorum rei rusticae causa comparatorum capita selecta* tradet adiunctis exercitationibus et demonstrationibus. d. Mart. h. III-V.

VI. ARTIVM EXERCITIA.

I. *Harmonicen modorumque doctrinam* publice tradet R. FRANZ, Dr., Director musices. Idem *cursum practicum artis symphonicae* privatim offert.

II. *Artem equitandi* in hippodromo regio docebit ANDRE.

III. *Artem rudibus batuendi* proficitur LOEBELING.

IV. *Saltandi artem* monstrabit ROCCO.

VII. PVBLICA DOCENDI DISCENDIQUE SVBSIDIA.

I. *Bibliotheca academica* civibus huius universitatis patebit diebus Merc. et Sat. hor. II-IV. itemque dieb. Lun., Mart., Iov. et Ven. h. XI-I. — *Bibliotheca seminarii philologici* diebus Merc. et Sat. h. II-III. — *Bibliotheca Hungarica* die Merc. hor. II-III. — *Bibliotheca iuridica* patebit dieb. Lun. Mart. Jov. Ven. h. II-IV.

II. *Museum monumentorum artis antiquae* d. Iov. h. II-III. inspicendi copiam faciet SCHOENE.

III. *Collectionem imaginum aere incisarum* die Iov. h. XI-I. inspicendi copiam faciet ULRICI.

IV. *Specula astronomica*, praefecto ROSENBERGERO.

V. *Museum physicum*. Huic praest KNOBLAUCH.

VI. *Ergasterium chemicum*. Huic praest HEINTZ.

VII. *Hortus botanicus et Herbarium academicum*. His praest DE BARY.

VIII. *Museum mineralogicum* iis qui studiis mineralogicis iam operam dederunt die Mart. h. II-III. aperiendum curabit GIRARD.

IX. *Museum zoologicum* hor. I-III. die Mercurii aperiendum curabit GIEBEL.

X. *Theatrum anatomicum et Musea tam anatomica quam zootomica*, quibus accedunt *Meckelii collectiones anatomicae*. His praest ALF. VOLKMANN.

XI. *Nosocomia clinica* 1) medicum, 2) chirurgicum, 3) obstetricum. His praesunt WEBER, RICH. VOLKMANN, OLSHAUSEN.

XII. *Apparatus anatomiae pathologicae*. Huic praest VOGEL.

XIII. *Apparatus pharmacologici* inspicendi copiam faciet die Merc. h. I-III. KRAHMER.

XIV. *Museum technologicum*. Huic praest KNOBLAUCH.

XV. *Apparatus oeconomicus*. Huic praest KUEHN.

XVI. *Societatis Thuringo-Saxonicae* ad investigandas patriae antiquitates institutae apparatus et monumenta antiqua inspicendi copiam faciet DUEMMER.

VIII. SEMINARIA.

I. *Theologicum*. Exercitationibus exegeticis Vet. Test. praest SCHLOTTMANN, Novi Test. THOLUCK, historicis IACOBI, dogmaticis WUTTKE, homileticis et catecheticis BEYSCHLAG.

II. *Paedagogicum*. Huic praest KRAMER.

III. *Iuridicum*. Hoc WITTE, ANSCHUTZ, FITTING, H. MEYER, E. MEIER moderabuntur.

IV. *Philologicum*. Huic praesunt BERNHARDY et KEIL.

V. *Mathematicum omniumque disciplinarum physicarum*. Huic praesunt ROSENBERGER, KNOBLAUCH, GIRARD, HEINTZ, HEINE, DE BARY, GIEBEL et KUEHN.

VI. *Physiologicum*. Huic praest ALF. VOLKMANN.

VII. *Pharmacuticum*. Huic praest HEINTZ.

VIII. *Oeconomicum*. Huic praest KUEHN.

SCHOLAE HORARVM ORDINE DESCRIPTAE.

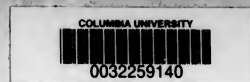
HORA.	I. THEOLOGORVM.	II. IURISCONSULTORVM.	III. MEDICORVM.	IV. PHILOSOPHORVM.
VI-VII.			<i>R. Volkmann</i> , operat chirurg. in cadav. [6].	<i>Gosche</i> Imritolq. [2].
VII-VIII.	<i>Müller</i> theol. pract. II. [6]. <i>Schlottmann</i> gramm. Hebr. et Chald. [4].	<i>Witte</i> ius comm. Boruss. [5]. <i>Idem</i> tit. Dig. de lib. et post. [1].	<i>Elasius</i> chirurg. vulner. special. [1]. <i>R. Volkmann</i> operat. chirurg. in cadav. [6]. <i>Idem</i> aklung. si cadavera ad operationes deficiunt [6]. <i>Graefe</i> exercit. clin. ophthalm. [2].	<i>De Bary</i> elem. botan. [6]. <i>Gosche</i> Saadii Gulist. [2]. <i>Idem</i> poes. hebr. [1]. <i>Schöne</i> monum. mus. archaeol. [1]. <i>Idem</i> epigr. Graec. [2]. <i>Idem</i> topogr. Rom. [2]. <i>Siewert</i> chem. experim. [6]. <i>Müller</i> caus. ling. syriacae [2]. <i>Idem</i> caus. ling. syriacae [2].
VIII-IX.	<i>Beyschlag</i> Galat. [2]. <i>Idem</i> Iacob. [1]. <i>Wuttke</i> dogmat. [6]. <i>Iskne</i> Galat. [2]. <i>Köhler</i> ethic. [5-6].	<i>Fitting</i> proc. civ. [6].	<i>Krahmer</i> medic. publ. [6]. <i>Kohlschütter</i> exercit. diagnost. [4]. <i>Stendener</i> de parasit. human. [2]. <i>Olshausen</i> operat. obstetric. [2]. <i>Hohl</i> exerc. clin. [6]. <i>Graefe</i> exercit. clin. ophth. [2].	<i>Heintz</i> chem. organ. [6]. <i>Dimmeler</i> hist. imp. Rom. [3]. <i>Idem</i> hist. imp. Germ. [1]. <i>Steinhart</i> Aristot. Eth. [4]. <i>Elof</i> chirurg. veterin. [3]. <i>Idem</i> theor. mot. anim. [3]. <i>Müller</i> societ. gramm. hebraeae [1].
VIII-XII.				<i>Heintz</i> exerc. chem. [6].
VIII-IV.				<i>Heintz</i> exerc. chem. [3]. <i>Kühn</i> exerc. in laborat. [5].
VIII-V.				<i>Siewert</i> exerc. chem. [5].
IX-X.	<i>Tholuck</i> dicta class. prophet. [8]. <i>Wuttke</i> proleg. theol. dogm. [1]. <i>Richm</i> Psalm. [5]. <i>Idem</i> Amos. [1]. <i>Köhler</i> Philipp. [1].	<i>Anschütz</i> ius societ. [1]. <i>Fitting</i> pand. pars gen. [5]. <i>Idem</i> demonst. proc. [1]. <i>Meyer</i> ius crim. [5]. <i>Idem</i> exerc. crim. pract. [1]. <i>Meier</i> ius eccles. [4].	<i>Krahmer</i> de via et ratione salut. publ. augend. [2]. <i>Olshausen</i> clin. gynaeol. [6].	<i>Bernhardy</i> grammat. I. Gr. [4]. <i>Knoblauch</i> phys. p. II. [4]. <i>Keil</i> semin. philol. [1]. <i>Schmoller</i> oecon. nat. p. II. [4]. <i>Steinhart</i> Gr. philos. de r. div. [3]. <i>Cornelius</i> meteor. et geogr. phys. [2]. <i>Idem</i> cap. tel. mechan. [2]. <i>Delbrück</i> synt. L. Gr. [5]. <i>Cantor</i> funct. ellipt. [4].
X-XI.	<i>Tholuck</i> Hebr. [4]. <i>Müller</i> Ev. loh. [5]. <i>Idem</i> pericop. [1]. <i>Döhne</i> Roman. [6].	<i>Anschütz</i> ius publ. conf. germ. sept. [2]. <i>Meier</i> ius publ. [4]. <i>Pernice</i> pand. [6].	<i>Welcker</i> histolog. [4]. <i>R. Volkmann</i> exercit. clin. chirurg. [6].	<i>Bernhardy</i> Plat. Cont. [3]. <i>Idem</i> semin. philol. [2]. <i>Rosenberger</i> anal. algebr. [5]. <i>Keil</i> semin. philol. [1]. <i>Giebel</i> entomol. [4]. <i>Idem</i> demonstr. zoolog. [2]. <i>Kühn</i> oecon. gener. [3]. <i>Idem</i> patholog. plant. [1]. <i>Böhmer</i> hist. poes. Roman. [4]. <i>Thomä</i> calc. differ. et integr. p. II. [4].
X-XII.				<i>Stohmann</i> chem. agric. p. II. [4].
XI-XII.	<i>Jacobi</i> hist. eccles. I. [6]. <i>Guericke</i> hist. eccles. II. [5-6]. <i>Idem</i> Philom. [1].	<i>Anschütz</i> exerc. iur. civ. pract. [3]. <i>Dernburg</i> instit. [5]. <i>Meyer</i> proc. concurs. [1]. <i>Meier</i> lex fundam. Boruss. [1]. <i>Pernice</i> pand. [6].	<i>A. Volkmann</i> anatom. nerv. [2]. <i>Weber</i> exercit. clinic. [6].	<i>Heine</i> mechan. analyt. [5]. <i>Idem</i> sel. cap. math. [1]. <i>Keil</i> gramm. Lat. [4]. <i>Idem</i> luvnal. sat. [2]. <i>Kühn</i> agric. spec. [4]. <i>Cantor</i> calc. differ. et integr. p. I. [5]. <i>Rathke</i> chem. theor.

SCHOLAE HORARVM ORDINE DESCRIPTAE.

HORA.	I. THEOLOGORVM.	II. IURISCONSULTORVM.	III. MEDICORVM.	IV. PHILOSOPHORVM.
XI-I.				<i>Reess</i> exerc. plant. medic. [1].
XII-I.	<i>Jacobi</i> symbol. [4]. <i>Idem</i> Gnostic. syst. [1]. <i>Beyschlag</i> theol. bibl. [5].	<i>Witte</i> hist. iur. Rom. [5]. <i>Dernburg</i> ius hered. Rom. [4].	<i>Weber</i> clinic. ambulat. [6]. <i>Olshausen</i> de morb. annex. uteri [1]. <i>Welcker</i> Osteolog. [1].	<i>Leo</i> gramm. celto-hibern. [2]. <i>Pott</i> elem. l. Sanscr. [2]. <i>Girard</i> fundam. pedolog. [4]. <i>Idem</i> exerc. mineral. [1]. <i>Zacher</i> Xibol. [4]. <i>Idem</i> metr. theod. [2]. <i>Ulrici</i> Shakesp. [1]. <i>Gosche</i> Lessing Nath. [1].
II-III.	<i>Franke</i> hist. catech. [1]. <i>Idem</i> catechet. [3].		<i>Köppe</i> schol. clin. psychiatr. [2].	
III-IV.	<i>Schlottmann</i> archaeol. [4]. <i>Idem</i> geogr. bibl. [1]. <i>Wuttke</i> proleg. theol. dogm. [1]. <i>Richm</i> Amos. [1].		<i>Welcker</i> de generat. et evolution. [2]. <i>Schwartz</i> exercit. polyclin. otologic. [2]. schol. clin. otolog. [2]. <i>Franke</i> de angusta pelvi [1]. <i>Idem</i> de morb. puerp. [2]. <i>Jahn</i> anatom. topograph. [4]. <i>Idem</i> de morb. vener. [2]. <i>Köppe</i> schol. clin. psychiatr. [2].	<i>Rosenberger</i> astron. popul. [2]. <i>Idem</i> de motu planet. [3]. <i>Pott</i> L. Goth. c. Gr. Lat. comp. [3]. <i>Girard</i> geolog. [4]. <i>Eisenhart</i> oecon. nat. [4]. <i>Idem</i> de vectig. [1]. <i>Krause</i> lac. Germ. [2]. <i>Rathke</i> repetit. chem. [1]. <i>Hegne</i> gramm. Anglosax. [3].
IV-V.			<i>A. Volkmann</i> physiolog. sens. [1]. <i>Fogel</i> anatom. patholog. select. cap. [2]. <i>Idem</i> encyclop. et hist. med. [2]. <i>Kohlschütter</i> patholog. et therap. special. [4]. <i>Nasse</i> physiolog. experiment. [4]. <i>Köhler</i> medicam. narcot. [1].	<i>Leo</i> hist. univ. a fine s. XV. [5]. <i>Pott</i> gramm. gener. [3]. <i>Erdmann</i> psychol. [5]. <i>Ulrici</i> logic. [4]. <i>Hayn</i> hist. litt. German. p. Gottsch. [5]. <i>Hertzberg</i> hist. Alex. M. [2]. <i>Idem</i> hist. popul. orient. [2]. <i>Engler</i> technol. chem. [3]. <i>Rathke</i> repetit. chem. [2].
IV-VI.				<i>Comes de Solms</i> exerc. plant. cogn. [1].
V-VI.	<i>Kramer</i> didact. [2].		<i>A. Volkmann</i> physiolog. sens. [1]. <i>Fogel</i> patholog. et therap. gen. [4]. <i>Nasse</i> physiolog. experiment. [4]. <i>Stendener</i> exercit. pract. ad histol. et anat. pathol. [3].	<i>Erdmann</i> logic. Aristot. [2]. <i>Ulrici</i> hist. philos. [4]. <i>Hayn</i> decr. philos. moral. [1]. <i>Stohmann</i> meth. anal. volum. [1]. <i>Krause</i> archaeol. [3]. <i>Ewald</i> hist. Alb. Achill. [2]. <i>Engler</i> de venen. inquir. [2].
VI-VII.	<i>Tholuck</i> encyclop. [2].		<i>Stendener</i> exercit. pract. ad histol. et anat. pathol. [3].	
VI-VIII.				<i>Knoblauch</i> colloqu. de r. phys. [1]. <i>Heintz</i> coll. chem. [1].

HORIS DEFINIENDIS.

SCHOLAE THEOLOGORVM.	SCHOLAE IVRISCONSULTORVM.	SCHOLAE MEDICORVM.	SCHOLAE PHILOSOPHORVM.
	<i>Dernburg</i> ius fam. et ho- red. Boruss. [2]. <i>Pernice</i> exerc. exeget. [1].	<i>Blasius</i> de morb. vas. et nerv. <i>Graefe</i> de ophthal- moscopii theoria. <i>Idem</i> exercitat. cum ophthal- moscopio pract. <i>Kohl-</i> <i>schütter</i> exercitat. pract. ad hygienem port. <i>Kühler</i> repetit. pharmacol. <i>Hohl</i> cap. sel. odont. <i>Schwallbe</i> osteol. comp. [1]. <i>Idem</i> histol. organ. sens. ius. [2]. <i>Idem</i> anat. comp. [3].	<i>Rosenberger</i> exerc. semin. math. [1]. <i>De Bary</i> exerc. botan. <i>Zacher</i> soc. theot. [2]. <i>Keil</i> soc. philol. [2]. <i>Kuhn</i> exerc. semin. sc. natur. [1]. <i>Schmolter</i> de paup. [1]. <i>Dünmley</i> exerc. hist. [1]. <i>Böhmer</i> chrestom. prov. [1]. <i>Idem</i> soc. Roman. [1]. <i>Haym</i> disp. eth. [1]. <i>Steinhart</i> disp. Plat. et Arist. [2]. <i>Roleff</i> morb. anim. [1]. <i>Schöne</i> exerc. archaeol. [2]. <i>Heyne</i> exerc. Theot. [1]. <i>Ewald</i> encycl. scient. silv. [2]. <i>Thoma</i> geom. anal. plan. [4]. <i>Delbrück</i> Hito- pad. [2]. <i>Com. de Solms</i> propag. [1]. <i>Reess</i> de gramin. [2]. <i>Cantor</i> exerc. mathem. [2].

JUL 8 1919

JUL 8 1919